

AHLU SUNNAH WAL JAMA'A AKTIVOITUU AL-SHABAAB'IN VASTAISessa SODASSA

Ahlu Sunnah Wal Jama'a (ASWJ) ilmoitti marraskuun 2017 lopulla kiihdyttävänsä al-Shabaabin vastaista taisteluaan Somaliassa. Ilmoitus seuraa Somalian presidentin Farmajon esittämää vetoomusta yhdistää voimat al-Shabaabin vastaisessa sodassa. ASWJ:n taistelijoitten raportoidaan edenneen Gedon, Bakoolin ja Bayn alueilla.

ASWJ on toimintansa alusta asti taistellut salafistien ja myöhemmin al-Shabaabin vaikutusvallan kasvua vastaan, mutta uusi aktiivisempi linja tuo sen yhä selvemmin osaksi Somalian liittovaltion kamppailua terroristiorganisaatiota vastaan. Nyt raportoitujen tietojen perusteella ASWJ on edennyt taisteluun sen Galguduudissa ja Hiiranissa hallitsemien alueiden ulkopuolella aina Gedossa asti.

ASWJ:ta kuvataan yleensä maltilliseksi islamistiryhmäksi. Organisaatiossa on kyse Somalian suufiveljeskuntien yhteenliittymästä. Järjestön tavoite on yhdistää kolme Somaliassa vaikutusvaltaista suufiveljeskuntaa (Qadiriyya, Salihyya, ja Ahmadiyya) yhdeksi veljeskunnaksi. Suufilainen tapa harjoittaa islamia perustuu veljeskuntiin, joilla on omat pyhimysketjunsä ja rituaalinsa, joilla uskonnollinen täydellistyminen pyritään saavuttamaan. Suufilaisuus on perinteisesti ollut vallitseva islamin harjoittamisen tapa Somaliassa, joskin viime vuosikymmeninä maata riivannut konflikti ja salafistisen islamin suuntauksen voimistuminen on heikentänyt suufilaisuuden merkitystä. Suufilaisuus poikkeaa monelta osin salafistien tavasta käsittää islam ja al-Shabaab muiden salafistien tapaan pitää suufeja harhaoppisina. Vuonna 2008 al-Shabaab murhasi kymmeniä merkittäviä suufeja ja alkoi tuhota suufipyhimysten hautoja. Aiemmin opetuksen ja saarnaamisen kautta vaikuttanut ASWJ ryhtyi tuolloin vastustamaan al-Shabaabin valtaa ase-in. Järjestö kasvoi vaikutusvaltaiseksi toimijaksi etenkin Galguduudin ja Hiiranin alueella, jossa suufilaisuus oli yhä vahva, eikä ollut kärsinyt samassa määrin al-Shabaabin hallinnosta kuin Somalian eteläisimmät osat.

Arviot organisaation vahvuudesta vaihtelevat. Yleensä vahvuudeksi arvioidaan pari tuhatta taistelijaa, mutta suurimmissa arvioissa luvuksi on esitetty jopa 5000 taistelijaa. Suurimmissa arvioissa mukaan todennäköisesti luetaan huonosti taisteluun koulutettuja ASWJ:lle uskollisia klaanimilitioita. ASWJ:lla on vuoden 2010 jälkeen ollut edustajia myös Somalian hallinnossa, mutta hallinnon islamistisempi siipi on vastustanut ASWJ:n edustusta, minkä seurauksena ASWJ:ta ja hallintoa on viime vuosina yhdistänyt lähinnä al-Shabaabin vastustus. Etiopia ryhtyi 2012 tukemaan ASWJ:ta vähintäänkin sallimalla sen aseiden hankintaa, mutta Etiopiaa on syytetty ASWJ:n tukemiseen liittyen myös Somalian asevientikiellon rikkomisesta. ASWJ on käyttänyt taisteluissa kevyen aseistuksen ohella panssaroituja miehistönkuljetusajoneuvoja. Etiopian tuen arvioidaan vaikuttaneen merkittävästi ASWJ:n kykyyn. Etiopia on myös tukenut ASWJ:n roolia kansainvälisillä areenoilla ja korostanut sen asemaa YK:ssa. Tämä on parantanut ASWJ:n uskottavuutta ja oikeutusta kansainvälisen yhteisön silmissä.

ASWJ:n aktivoituminen tuo yhden arvokkaan paikallisen liittolaisen lisää al-Shabaabin vastaiseen taisteluun Somaliassa. Somaliassa toimivien lukuisten aseellisten ryhmien tuki Somalian asevoimille (SNA) on ollut vaihtelevaa ja ne ovat usein jopa olleet vihamielisissä väleissä SNA:n kanssa. Al-Shabaabin Mogadishussa lokakuussa tekemien tuhoisien pommi-iskujen seurauksena Farmajon vetoomus yhdistää voimat al-Shabaabin vastaisessa taistelussa näyttää kuitenkin saaneen vastakaikua alueellisilta ryhmiltä. Myös entinen korkea-arvoinen al-Shabaab komentaja Mukhtar Robow liittyi elokuussa tukemaan SNA:a Al-Shabaabin vastaisessa taistelussa, mikä saattoi kuitenkin liittyä enemmän hänen henkilökohtaisiin intresseihinsä. Somaliasta lähtöisin olevien joukkojen liittyminen al-Shabaabin vastaiseen rintamaan liittovaltion joukkojen kanssa on arvokas lisä, sillä AMISOM operaatiota ollaan ajamassa alas, eivätkä ulkomaalaiset sotilaat ole aina herättäneet luottamusta paikallisten keskuudessa. SNA:n ote Somaliasta on kuitenkin heikko, eikä liittovaltio hallitse puoltakaan maasta. Paikalliset joukot voivat kääntyä uudelleen SNA:a vastaan, jos yhteinen vihollinen saadaan joskus tuhottua. Al-Shabaabin vastaisissa taisteluissa ne voivat hankkia lisää kokemusta, itseluottamusta ja vaikutusvaltaa. ASWJ:lla on mahdollisuus koota kannatusta klaaneihin perustuvia militioita laajemmin, koska sen kannatus ei ole sidoksissa suoraan klaaneihin vaan Somaliassa vallitsevaan uskontoon. Somalian hallituksella onkin edessään vaativa tehtävä koettaa saada sitä tukevat ryhmät sitoutumaan ja tulemaan osaksi valtiota pidemmällä tähtäimellä. Mikäli AMISOM operaatio lopetetaan, on Somalian liittovaltion kyettävä yhdistämään paikalliset voimat tai riskinä on sisällissodan jatkuminen yhä uusilla rintamilla.

(Laadittu 29.11.2017)